

Aktuality v životním pojištění a penzijním spoření

Jak se mění svět pojišťoven a penzí – a co to znamená pro vás

Svět se změnil – a pojišťovnictví penze s ním

Za posledních deset let prošla obě odvětví zásadní proměnou, která reagovala na změny v chování klientů, technologiích i legislativě.

Posun od spoření k ochraně v pojišťovnách:

klienti čím dál více hledají skutečné zajištění rizik

Od garance a k investování a reálného porážení inflace v penzijních společnostech

Digitalizace mění způsob, jak lidé spravují své peníze i pojistky

Stát přesouvá (svým nic neděláním) **odpovědnost** za sociální zabezpečení na jednotlivce

Téma: Jak jsme se sem dostali a co nás čeká?

Velikost trhu – životní pojištění a penzijní spoření

Oba trhy jsou objemově velké, ale čelí zpomalení růstu – a právě proto hledají nové cesty.

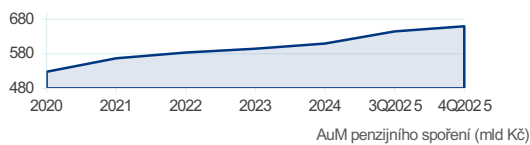
Penzijní spoření (PP + DPS)

3,9 mil.

klentů ke 2Q 2026

~200 000 Kč

průměr na klienta

→ AuM roste: 527,9 → 659,7 mld Kč 2020–4Q2025 (+25,0 %)

- Penzijní připojištění (PP) postupně ustupuje dynamickému spoření (DPS)
- Systém hledá **nové, mladé klienty** pro dlouhodobý růst

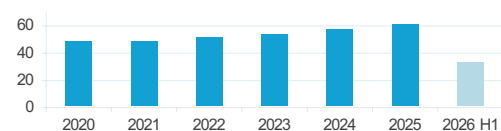
Životní pojištění (ŽP)

61,1 mld Kč
předepsané pojistné
2025

+24,5 %
růst pojistného 2020–
2025

~5 mil.

smluv (stabilní základ)

→ Pojistné roste, smlouvy stabilní 2026 H1: 33,2 mld Kč

vs.

Jak se změnilo životní pojištění

Trh přešel od investičního pojištění k čistě rizikovému krytí – a zákazníci i poradci to postupně přijali.

Tři klíčové kroky proměny

1

Od spoření k ochraně

Od investičního pojištění k rizikovým produktům – priorita je **chránit příjem a zdraví**, ne spořit.

Rizikové pojistky

2

Rozšíření připojištění

Výrazný růst připojištění na sociálně-zdravotním pomezí: pracovní neschopnost, hospitalizace, **vážné nemoci**.

Zdraví & příjem

3

Dlouhodobá péče (LTCI)

Produkt, který trh teprve hledá a zatím neprodává v dostatečné míře – výzva pro celé odvětví.

Rozvíjející se segment

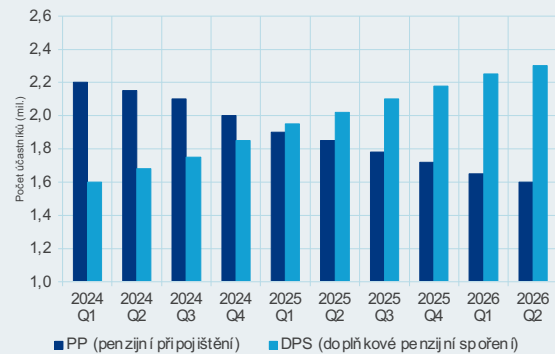
„Plnější smlouvy“: tlak na analýzu potřeb, pojistky plné různých životních rizik – smlouvy chrání lépe.

Jak se změnilo penzijní spoření

Staré penzijní připojištění doslova mizí – a nové DPS roste, ovšem klienti stále volí příliš konzervativní strategie.

- **PP → DPS:** počet účastníků PP klesá (z 2,2 mil. na 1,6 mil. za 2 roky), DPS roste (na **2,3 mil.** ke 2Q 2026)
- Posun od konzervativních fondů k dynamickým – investiční horizont mladých klientů je **30+ let**
- Výběr penzí „předdůchodem“ – stále více lidí odchází ve věku cca **60 let**
- Zapojení zaměstnavatelů: již **40 % klientů** má příspěvek od zaměstnavatele – velký úspěch posledních let

Vývoj počtu účastníků PP a DPS (mil. osob)

Životní pojištění dnes

Od bankomatu k záchranné síti

Odvětví se musí zbavit pověsti „bankomatu na malé úrazy“ a stát se skutečnou záchrannou sítí pro závažná životní rizika.

Závažná rizika jako priorita

Onkologická onemocnění, invalidita, smrt živitele — to jsou momenty, kdy pojistka skutečně změní život. Pojišťovnictví musí komunikovat tuto hodnotu jasně a bez zbytečné složitosti.

Problém fluktuace smluv

Klienti smlouvy **ruší nebo nemění** — přitom životní situace se mění. Klíčem je trvalý vztah a průběžné dopojišťování přizpůsobené aktuálním potřebám.

 Výzva pro poradce

LTCI – pojištění dlouhodobé péče

Chybí povědomí, chybí poptávka — přitom **demografické stárnutí jde nezadržitelně**. Produkt, který trh potřebuje, ale zatím neumí prodat.

Klíčová výzva komunikace

Jak vysvětlit hodnotu pojistky **dříve, než nastane pojistná událost**? Finanční edukace a konkrétní příklady reálných plnění jsou cestou k důvěře.

 Příležitost k edukaci

Penzijní spoření dnes – hledání nových klientů

Systém má čtyři miliony účastníků, ale nových přírůstků je málo – a průměrný zůstatek 200 tisíc korun na penzi nestačí.

200 tis.

Kč průměr

průměrný zůstatek
na účastníka DPS/PP

700 mld

Kč celková
aktiva

4 mil.

účastníků
celkem

Jednorázový výběr místo pravidelné penze

Lidé odcházejí v 65 letech a **inkasují jednorázově** – model pravidelné penze se zatím neprosadil.

Mladí volí online investiční platformy

Mladí preferují investice přes online platformy (Portu, XTB) – vnímají DPS jako „produkty pro seniory“.

Chybí příliv nových, mladých klientů

Bez nových účastníků systém stárne spolu s klienty – demografická hrozba pro celý druhý pilíř.

Klíčová otázka

Jak přesvědčit **25letého**, aby začal spořit na důchod? **Finanční edukace** a správné pobídky jsou nezbytné.

Penzijní spoření · Legislativa

Legislativní novinky v penzijním spoření (od 2027)

Vláda připravila balíček změn, který má přilákat mladé a modernizovat systém – s platností plánovanou od roku 2027.

Změna 1

Vyšší státní příspěvek pro mladé

Účastníci do 30 let získají státní příspěvek ve výši až 40 % ze svého příspěvku – výrazný motivační bonus pro novou generaci střadatelů.

až 40 % pro do 30 let

Změna 2

Strategie životního cyklu jako default

Výchozí nastavení nově zahrnuje automatické přesuny aktiv – od dynamických fondů ke konzervativním – jak se klient blíží důchodu.

automatické přesuny

Změna 3

Nižší poplatky penzijních společností

Poplatek za správu bude omezen na max. 0,5 % p.a. a výkonnostní poplatek bude zcela zrušen – více peněz zůstane klientům.

max. 0,5 % p.a.

Změna 4

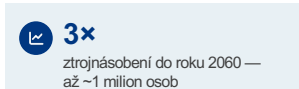
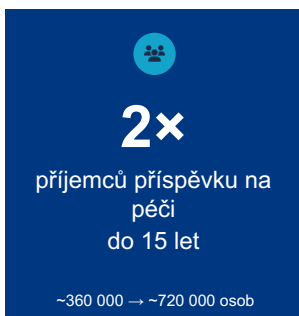
Konec transformovaných fondů

Penzijní připojištění (PP) bude ukončeno do 31. 12. 2036. Všichni účastníci přejdou na doplňkové penzijní spoření (DPS).

přechod do 31. 12. 2036

Demografické stárnutí jako strukturální šok

Česká republika vstupuje do demografického zlomu, který radikálně mění poměr mezi přispěvateli a příjemci důchodového systému — tento proces je nevratný v horizontu relevantním pro současnou střední generaci.

- ⚠ Sektor dlouhodobé péče čelí nejintenzivnějšímu demografickému tlaku ze všech oblastí sociálně-zdravotní politiky: počet osob pobírajících příspěvek na péči se v následujících **15 letech zdvojnásobí** a do roku **2060 ztrojnásobí** oproti dnešnímu stavu (z ~360 000 na 1 milion osob).
- 👤 Populační stárnutí zvyšuje prevalenci závislosti na péči zejména u věkové skupiny **85+**; projekce pro období **2025–2040** ukazují nárůst ve většině věkových skupin a pohlaví.
- 🏠 Existující kapacity pobytových, ambulantních i terénních služeb dlouhodobé péče **již nyní nestačí** pokrýt poptávku — tato strukturální mezera se bude dále prohlubovat.
- 🏛 Český penzijní systém je historicky a institucionálně postaven **téměř výhradně na PAYG**, které se stává stále více zranitelným vůči nepříznivým demografickým trendům.

Strukturální nestabilita PAYG systému prvního pilíře

Průběžný systém financování důchodů není schopen zajistit dlouhodobou fiskální rovnováhu bez opakovaných a politicky nákladných parametrických zásahů — prostor pro tyto zásahy se demografickým vývojem zužuje.

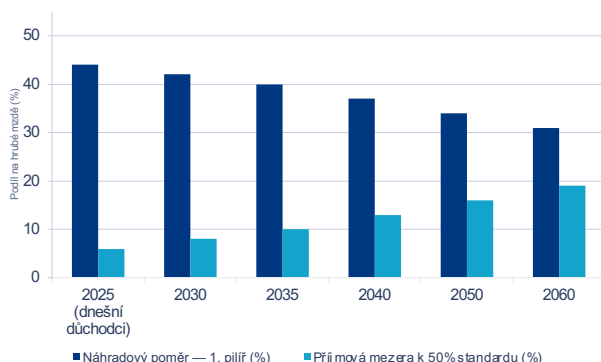
- Český penzijní systém je téměř výhradně postaven na PAYG financování a jeho struktura se od poloviny 90. let zásadně nezměnila — systém trpí nízkou zásluhovostí, nedostatečnou průhledností a slabým rozvojem fondového spoření.
- Absence kapitálových rezerv a nízký podíl kapitálových příjmů v domácnostech důchodců podstatně omezují dlouhodobou stabilitu systému.
- PAYG vyžaduje, aby celková výše příspěvků odpovídala výši vyplácených dávek — při stárnutí populace je tato podmínka stále hůře splnitelná bez snižování dávek, zvyšování věku odchodu nebo zvyšování odvodů.
- Zpráva MPSV identifikuje S2 indikátor jako primární ukazatel udržitelnosti — jeho výsledky prokazují strukturální nevyrovnanost systému bez dalšího reformního zásahu.

Riziko č. 3 ze 5

Allianz

Propadající se náhradový poměr a příjmová mezera

Projekce náhradového poměru — strukturální pokles

Podíl státního důchodu na předchozí mzdě bude pro střední a mladou generaci strukturálně nižší — narůstající příjmová mezera, kterou PAYG sám nepřeklenout.

- Projekce NRR ukazují na strukturální pokles náhradového poměru pro budoucí generace — klíčový parametr přiměřenosti systému.
- Nízká účast mladých kohort ve třetím pilíři znemožňuje soukromou kompenzaci poklesu z PAYG — prohlubuje fiskální a sociální rizika.

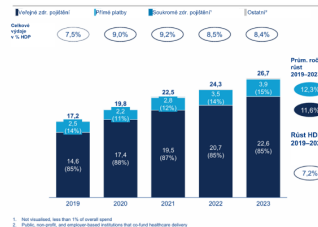
Rostoucí přímé výdaje domácností na zdravotní péči

Výdaje domácností hrazené přímo z vlastních prostředků na zdravotní péči rostou rychleji než celkové výdaje na zdravotnictví i HDP, čímž se zvyšuje finanční zranitelnost domácností bez soukromého pojistného krytí — zejména ve stáří.

- Celkové výdaje na zdravotní péči v ČR vzrostly od roku 2010 do roku 2024 více než dvojnásobně — z 302 miliard Kč na téměř 697 miliard Kč.
- Přímé výdaje domácností (out-of-pocket) dosáhly v roce 2024 celkem 94,5 miliardy Kč, průměrně 8 681 Kč na osobu.
- V roce 2023 zažívalo katastrofické zdravotní výdaje přibližně 6 % domácností v ČR (~600 000 osob); u nejchudší pětiny vzrostl tento podíl z 14 % (2018) na 21 % (2023) — starší osoby jsou zvláště ohrožená skupina.
- Výdaje na dlouhodobou zdravotní péči hrazené pojišťovnami vzrostly z 47,3 mld. Kč (2017) na 94,3 mld. Kč (2024); soukromá pojistná složka financování tuto dynamiku nedoprovází dostatečně.

2 | Přímé výdaje domácností rostou o 12,3 % ročně, rychleji než výdaje na zdravotnictví a HDP

Výdaje na zdravotnictví podle zdroje financování, mld. EUR

Hlavní zjištění

Výdaje na zdravotnictví rostou rychleji než ekonomika

Celkové výdaje na zdravotnictví rostly v letech 2019-2023 o 11,7 % ročně, výrazně rychleji než HDP (7,2 %). Tím roste dlouhodobý tlak na finanční systém.

Přímé platby domácností rostou rychleji než celkové výdaje

Přímé platby domácností rostly rychleji (12,3 %) než výdaje z veřejného a soukromého zdravotního pojištění, a to i přes pokles výdajů během covidu v roce 2020.

Do roku 2040 se očekává růst výdajů o 8,8 % ročně

Demografická změna sníží počet přispěvatelů do systému a zvýší počet závislých osob. Tím zesílí tlak na přímé platby domácností.

Nepojištěné riziko dlouhodobé péče (LTCI)

Dlouhodobá péče představuje největší strukturálně nepojištěné riziko českých domácností — stát kapacitně nestačí, soukromé pojišťovací produkty jsou trhem teprve hledány a střední generace vstupuje do stáří bez adekvátního finančního záchytného mechanismu pro případ závislosti.

90 000+
osob s nejvyšším
stupněm závislosti
zůstává v domácnostech
bez institucionální péče
3. a 4. stupeň závislosti (příspěvek na péči)

~57 000

lůžek v pobytových zařízeních —
kapacita zcela nedostačující
poptávce

- ▲ Kapacity pobytových zařízení (~57 000 lůžek) jsou nedostatečné; více než 90 000 osob pobírajících příspěvek na péči ve 3. a 4. stupni závislosti zůstává v domácnostech — existující převis neuspokojené poptávky se bude strukturálně prohlubovat.
- ✍ Při zachování demografického vývoje porostou nároky na příspěvek na péči, investice do kapacit a dotace na provoz sociálních služeb — fiskální tlak na veřejné rozpočty bude narůstat souběžně s poklesem počtu ekonomicky aktivních přispěvatelů.
- ⚖ Závislost na neformální rodinné péči je strukturálně riziková: ve třetině případů nejvyšší závislosti se péče významně podílí osoba v produktivním věku — péče ohrožuje její ekonomickou aktivitu, příjem, kariéru i vlastní budoucí důchod pečujícího.
- 💡 Soukromé pojištění dlouhodobé péče (LTCI) je v ČR trhem teprve hledáno a zatím neprodáváno v dostatečné míře — produktu chybí povědomí i poptávka, přestože demografické stárnutí postupuje nezadržitelně.

Edukace & poradenství

Finanční edukace – od příspěvků ke zodpovědnosti

Bez finanční gramotnosti budou i sebelepší produkty nevyužity – edukace se stává součástí služby, ne jen marketingem.

- Přejít od „stát se postará“ k „nakup si rizika sám“ – zásadní mentální změna pro celou společnost
- Klienti potřebují pochopit: **proč spořit, jak investovat**, co se stane, když nebudu pojištěn
- Flexibilní pojistky reagující na životní situace (rodina, nemoc, změna práce) – automatické přizpůsobení
- Poradenství jako přidaná hodnota: **správná analýza potřeb** = méně fluktuace, spokojenější klienti

Životní pojištění · Budoucnost

Budoucnost životního pojištění – systémová změna

- 1 Životní pojištění se proměňuje ze soukromého produktu na součást sociálního systému – stát potřebuje pojišťovny jako partnery.

- 2 **Produkty na sociálně-zdravotním pomezí**
Hradit to, co veřejné zdravotnictví nestíhá – pojišťovny zaplňují mezery ve státním systému péče.
- 3 **Druhý pilíř sociální ochrany**
Doplnění chybějících peněz ve státním rozpočtu – pojišťovny jako klíčový partner veřejných financí.
- 4 **Od průběžného k fondovému modelu**
Přechod z pay-as-you-go financování k pojistně-technickému modelu – udržitelnější základ pro budoucnost.
- 5 **Segmentace trhu: základ vs. doplatek**
Základní krytí pro všechny vs. rozšířené krytí pro ty, kdo si mohou dovolit více – jasná stratifikace produktů.

Zapojení zaměstnavatelů – klíč k masovému spoření

Zaměstnavatel je nejsilnější kanál pro rozšíření penzijního spoření – a legislativa mu nově dává povinnost informovat zaměstnance.

40 %

účastníků DPS/PP s příspěvkem zaměstnavatele

Současný stav: 40 % klientů s příspěvkem zaměstnavatele

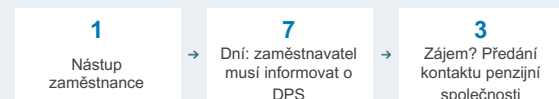
40 % účastníků DPS/PP dnes pobírá příspěvek od zaměstnavatele – výsledek let systematické práce.

Úspěch posledních let

Diskuse: „Hard enrolment“

Automatický vstup zaměstnanců do DPS s možností **opt-out**. Inspirace ze zahraničí – UK a Austrálie prokázaly výrazný nárůst zapojení.

Nová legislativa: „Soft enrolment“

Pokud zaměstnanec zájem vyjádří, zaměstnavatel předá kontakt příslušné penzijní společnosti.

Potenciál pro další růst

60 % účastníků dosud příspěvek od zaměstnavatele nepobírá. Nová legislativa otevírá cestu k masovému rozšíření systému.

Budoucnost penzijního spoření – dekululace a doživotní penze

Největší nevyřešená otázka penzijního spoření: jak peníze lidem vyplatit, aby vydržely celý důchod.

